

«Nå kan De sette i gang en fabrikk i Lofoten på en mandag, så skal vi komme og sprengre den på tirsdag.»⁴² Den britiske presse ga også uttrykk for sin tilfredshet. Dette var handling. Dette var en britisk offensiv. For en gangs skyld var det tyskerne som var rammet. Churchill var personlig meget tilfreds. For ham var raidet en bekreftelse av at han hadde rett, da han sommeren 1940 på tross av motstand fra the War Office og the Regular Army hadde trumfet gjennom organiseringen av commando-styrker med raids mot de tysk-okkuperte kyster som mål. Lofoten-raidet, som er blitt kalt «et klassisk eksempel på det perfekte utførte commando-raid»,⁴³ ga Churchill en følelse av at han hadde vært den fremsynte. Han sendte sine varmeste og personlig følte lykkønskninger til sjefen for Combined Operations i anledning dette raidet.⁴⁴

«Operation Claymore» fikk følger for det norsk/britiske forhold. Der deltok 52 norske under denne operasjonen, 48 menige og 4 offiserer, inklusive Martin Linge. Enkelte av disse norske deltagerne så med blandede følelser på utfallet av operasjonen. Mens britene med sitt helhetssyn på krigføringen betraktet Norge som en del av den allierte front, var Lofoten for de norske en del av fedrelandet. Mens britene betraktet operasjonen som en ødeleggelse av tyske krigsøkonomiske interesser, sto det for enkelte av de norske slik at det var norske verdier som ble ødelagt. Det gjorde især et sterkt inntrykk på de norske at store mengder drivolje til fiskeskøytene ble tilintetgjort.⁴⁵ En nagende tvil festet seg hos enkelte norske deltagere. Var det riktig at de som norske statsborgere sto under britisk kommando og utførte britiske oppdrag? Visste de norske myndigheter i London full beskjed om raidene? Hadde de godkjent angrepsmålene? Denne mislyden i det norsk/britiske forhold ble mer hørbar etter de harde tyske represaliene mot den norske sivilbefolkning. Det heter i en rapport at raidet mot Lofoten 4. mars 1941 «introduced the first jarring note» i forholdet mellom norske og britiske commandos.⁴⁶ Denne skurrende tone ble sterkere igjen etter raidet mot Øksfjord en måned senere, 6. april 1941, der en sildoljefabrikk ble ødelagt av 10 norske marinefolk som gikk i land fra en destroyer.⁴⁷

Raidet mot Lofoten 4. mars 1941 animerte ledelsen for SOE's Scandinavian Region og ga den overdrevne forestillinger om operasjonens betydning. Ledelsen skrev i sin beretning at den melding den hadde fått etter raidet gikk ut på at befolkningen i Lofoten var så henrykt over utfallet av raidet at den mer enn gjerne fant seg i represaliene for sitt lands skyld og for den kommende frigjørings skyld.⁴⁸ Ledelsen påsto videre, uten å belegge påstanden nærmere, at blant alle nordmenn i

Norge c
krav on
1941 k
overdrev
kommet
full svir
meste ti
så man
viktige
av disse
norske l
dag er
bli befri
å mangl
til å lev
fysiske
de blir
for oss
dette sk
Norge l
mistiske
bestemt
av arbe
enn ikke

Et an
for å v
SOE.⁵¹
høsten
verving
Martin
Holding
ring fra
general
om tillat
norske r
skulle se
Sporbor
spørsmål
populær

Kjeldstadli "Hjemmestyrene"

Norge og i Storbritannia, fra Kong Haakon og nedover, var det et sterkt krav om slike raids mot den norske kyst.⁴⁹ I et dokument av 16. april 1941 kalt «Scandinavian Policy», ga ledelsens optimisme seg utslag i overdrevne forventninger. Den sa: «Våre hemmelige sabotasjetiltak er kommet godt i gang. Nordmennenes passive motstand mot tyskerne er i full sving og utvikler seg fort. For å fullføre våre oppgaver i den nærmeste tid, ber vi om at vi hurtigst mulig må få tillatelse til å organisere så mange luftangrep og commando-raids som er praktisk mulig mot viktige mål etter mønster av Lofoten-raidet. Det er dog klart at de fleste av disse må utsettes inntil høsten på grunn av de korte netter på de norske breddegrader i de korte sommermånedene. Mens nordmennene i dag er på toppen av bølgen, så håper de og stoler de dog på at de skal bli befrikket fra tysk okkupasjon før vinteren kommer. I dag begynner de å mangle meget av alt de trenger. De innser også, at hvis de blir nødt til å leve enda en vinter under tysk okkupasjon, vil deres moralske og fysiske motstandskraft på grunn av alt de må unnvære bli så svekket at de blir redusert til en gretten kraftløshet. Det synes derfor å være viktig for oss at vi setter i gang større tiltak for å befri Norge før jul i år. Før dette skjer, vil en viss mengde virksomhet på kysten og i luften over Norge holde folkets mot oppe og holde tyskerne i ånde.»⁵⁰ Dette optimistiske og lett farvelagte bilde av situasjonen var riktignok for en del bestemt av indre spenning innen SOE og behovet for å peke på resultater av arbeidet i Norge. Likevel var optimismen for så vidt ekte nok, om enn ikke helt realistisk.

Et annet og direkte utslag av «Claymore» var at britene bestemte seg for å verve og trene 20—50 nordmenn hver måned til å arbeide for SOE.⁵¹ Som før nevnt fikk SOE sine første norske agenter allerede høsten 1940. Det var imidlertid først i april 1941 at en systematisk verving og trening ble satt i gang for alvor av britene med kaptein Martin Linge som norsk representant. Treningen foregikk i en såkalt Holding School ved Fawley Court nær Henley-on-Thames. På oppfordring fra oberstløytnant J. S. Wilson henvendte kaptein Linge seg til general Fleischer, øverstkommanderende for den norske hæren. Han ba om tillatelse til at det ble opprettet et Independent Company bestående av norske menige og offiserer. Disse skulle alle tilhøre den norske hær, men skulle som Independent Company stå under britisk kommando. Harry N. Sporborg fra SOE kom så inn i bildet og ved hans mellomkomst ble spørsmålet ordnet. The Norwegian Independent Company No. 1, eller populært kalt Kompani Linge, ble formelt opprettet i juli 1941.⁵²